

**AL-AMANAH DI DALAM AL-QURAN DAN
PENGHAYATANNYA DALAM KALANGAN
GURU-GURU SATU KAJIAN DI SEKOLAH
AGAMA DAERAH GUA MUSANG**

**SITI KHUZAIMAH BINTI ZAINUN
M1510881M02**

**Disertasi Diserahkan kepada
Universiti Islam Antarabangsa Sultan Abdul Halim
Mu'adzam Shah (UniSHAMS),
Sebagai Memenuhi Keperluan
Sarjana Usuluddin**

ABSTRAK

Sifat amanah merupakan sifat yang menjadi asas kesungguhan dan keunggulan peribadi seseorang guru dalam memelihara apa juga yang dipertanggungjawabkan kepadanya sama ada perintah Allah SWT atau dari orang yang dipimpin. Justeru itu, kajian ini bertujuan menjelaskan konsep al-amanah menurut perspektif al-Quran dan hadis yang sebenar. Disamping menganalisis penghayatan al-amanah dalam kalangan guru-guru di sekolah Maahad Muhammadi Gua Musang. Antara beberapa persoalannya adalah seperti berikut: bagaimanakah dalalah al-amanah dalam al-Quran? Apakah definisi al-amanah di dalam al-Quran dan Sunnah? Bagaimanakah konsep al-amanah terhadap guru-guru mengikut al-Quran dan Sunnah? Bagaimanakah penghayatan al-amanah dalam kalangan guru-guru di sekolah agama daerah Gua Musang? Kajian ini merupakan penyelidikan berbentuk tinjauan yang menggunakan pendekatan kuantitatif soal selidik dan temu bual. Merujuk kepada limitasi dalam kajian ini, kajian hanya di tumpukan kepada konsep al-amanah yang menjadi tunjang dan pegangan penting oleh seseorang guru di Maahad Muhammadi Gua Musang. Konsep al-amanah menurut al-Quran menjelaskan kedudukan manusia sebagai hamba Allah SWT dan fungsi sebagai khalifahNya. Tanggungjawab manusia sebagai hamba Allah ialah patuh, taat, dan tunduk kepadanya. Kajian ini mendedahkan tahap penghayatan guru-guru terhadap segala tuntutan agama dan kewajipan yang ditetapkan dan hendaklah dipikul tugas yang dilaksanakan dengan beramanah. Seterusnya, Hasil kajian mendapati bahawa guru-guru di Maahad Muhammadi Gua Musang melaksanakan tanggungjawab dengan beramanah seperti yang disarankan oleh agama Islam. Kajian mengharapkan agar semua guru di Kelantan khususnya dan Malaysia amnya dapat mencontohi sifat amanah seperti yang dipamerkan oleh guru-guru di Maahad Muhammadi Gua Musang. Secara kesimpulannya setelah selesai kajian melalui kaedah soal selidik dan beberapa kaedah lain, ianya didapati bahawa responden khususnya guru-guru Maahad Muhammadi Gua Musang mempunyai kefahaman yang sangat tinggi tentang konsep al-amanah.

ABSTRACT

Al-amanah or trustworthiness, is the essence of a teacher's commitment and personal excellence in maintaining what he or she is responsible for, whether it is from the command of Allah SWT or from the person being led. Therefore, this study aims to clarify the concept of *al-amanah* from the perspective of Al-Quran and hadith as well as analyzing the appreciation of *al-amanah* among the teachers at the Maahad Muhammadi Gua Musang shool. Some of the questions are as follows: How is the signification of *al-amanah* in the Quran? What is the definition of *al-amanah* in the Quran and the Sunnah? What is the concept of *al-amanah* for the teachers according to the Quran and Sunnah? What is the appreciation of *al-amanah* among the religious school teachers in Gua musang district? This study is a research-based study that uses quantitative approaches to questionnaires and interviews. With regard to the limitations of this study, it focused solely on the concept of *al-amanah* which has become an important foundation for a teacher at Maahad Muhammadi Gua Musang. The concept of *al-amanah* according to the Quran explains a man's position as a servant of Allah and serves as his caliph. A man's responsibility as a servant of Allah is to obey and submit to Him. This study revealed that the level of appreciation of teachers should meet all religious requirements and comply with the prescribed requirements and should be carried out responsibly. Furthermore, the study found that the teachers at the Maahad Muhammadi Gua Musang had faithfully performed their responsibilities as suggested by Islam. The study hopes that all teachers, especially in Kelantan, and in Malaysia in general, can emulate the character of trustworthiness as demonstrated by the teachers at Maahad Muhammadi Gua Musang. After completing the research through questionnaires and other methods, it was concluded that the respondents, especially the Maahad Muhammadi Gua Musang teachers, had a very high understanding of the concept of *al-amanah*.

ISI KANDUNGAN

APPROVAL PAGE	ii
PERAKUAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
ISI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	x-xi
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI LAMPIRAN	xiv
SENARAI SINGKATAN	xv
BAB 1 PENGENALAN	1
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	1-4
1.3 Objektif Kajian	5
1.4 Persoalan Kajian	5
1.5 Kepentingan Kajian	6
1.6 Batasan Kajian	6
1.7 Kajian Lepas	6-8
1.8 Metodologi Kajian	9
1.8.1 Sumber data.....	10
1.8.2 Pengumpulan data	10
1.8.3 Analisa data.....	11
1.8.4 Sistematik penulisan	11
1.9 Kesimpulan	11-12
BAB 2 TAKRIF AL- AMANAH	13
2.1 Pengenalan	13
2.2 Pengertian Bahasa	13
2.3 Amanah Dan Penggunaan Kata Amanah Dalam Al-Quran	14-20
2.4 Amanah Menurut Al-Quran	21-25
2.5 Sifat Amanah dalam Al-Quran dan Al-hadis	25
2.5.1 Sifat Amanah Nabi dan Rasul Allah S.W.T.....	26
2.5.2 Nilai-nilai Sokongan Sifat Amanah	28
2.5.3 Taqwa.....	29
2.5.4 Berkemampuan	29
2.5.5 Kaitan Sifat Amanah Dengan Integriti.....	30

2.5.6	Sifat Amanah Para Malaikat	30-31
2.5.7	Sifat Amanah Dalam Kalangan Jin	32
2.5.8	Sifat Amanah Dalam Kalangan Manusia	32
2.6	Sikap Al-Quran Terhadap Amanah	33
2.6.1	Perintah Menjaga Amanah	33-34
2.6.2	Larangan Mengkhianati Amanah	35-36
2.6.3	Amanah Dalam Aspek Akhlak Dan Moral	37
2.7	Amanah Menurut Hadis	38
2.7.1	Dalil Hadis Amanah	40-41
2.7.2	Ancaman mengabaikan Amanah	42
2.7.3	Hadis Tentang Mensia-siakan Amanah	42
2.7.4	Hilang Amanah Bermula Dengan Hilang Rasa Malu	43
2.7.5	Unsur Fitnah dalam Amanah	44
2.7.6	Nilai Amanah Di Dalam Al-Sahihayni	44-47
2.7.7	Analisis Lafaz Sanad dan Perawi Hadith Amanah Di Dalam As-Sahihayn	47
2.8	Pendapat Ulama	48
2.9	Kesimpulan	50-51
BAB 3 LATAR BELAKANG SEKOLAH MAAHAD MUHAMMADI GUA MUSANG		52
3.1	Pengenalan	52
3.2	Sejarah Penubuhan Sekolah	52-54
3.3	Logo Sekolah Maahad Muhammadi Gua Musang	55
3.4	Maksud Lencana Maahad Muhammadi Gua Musang	55
3.5	Maklumat Guru	56-60
3.6	Kehadiran Guru	61-65
3.7	Analisis Guru Mengikut Major	66
3.8	Enrolmen Pelajar Mengikut Jantina	67
3.9	Latar Belakang Yayasan Islam Kelantan	67-72
3.10	Kesimpulan	72-73
BAB 4 METODOLOGI KAJIAN		74
4.1	Pengenalan	74
4.2	Persample (Populasi Dan Sample Kajian)	74
4.3	Jangka Masa Kajian	74
4.4	Instrumen	75
4.4.1	Soal Selidik	75
4.5	Tatacara Pengumpulan Data	76

4.6	Tatacara Penganalisan Data	77
4.7	Analisis Data Soal Selidik Kajian	77
	4.7.1 Analisis Latar Belakang Responden	78-80
4.8	Analisis Tahap Kefahaman Guru Terhadap Amanah	80-90
4.9	Tahap Aplikasi Amanah	91
4.10	Kesimpulan	101-102
BAB 5 RUMUSAN DAN CADANGAN		103
5.1	Pengenalan	103
5.2	Rumusan Dapatan Kajian	103
5.3	Cadangan	105
	5.3.1 Individu	105
	5.3.2 Guru-guru	105
	5.3.3 Pihak Sekolah	106
	5.3.4 Pemimpin	107
	5.3.5 Institusi Pengajian Tinggi	107
	5.3.6 Kajian Akan Datang	107
5.4	Kesimpulan	108
RUJUKAN		109-111